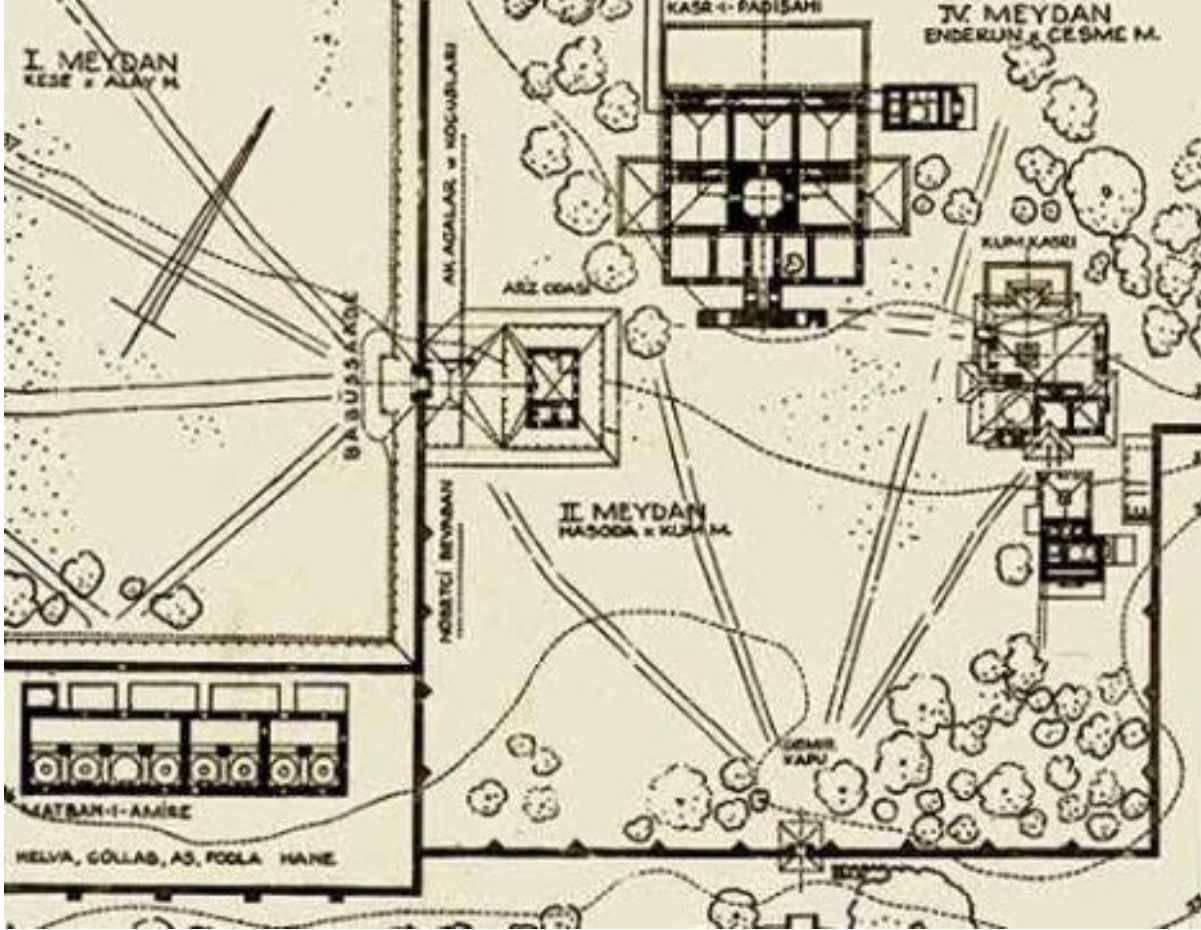

Edirne sarayının önemli bölümlerinden biri Enderun meydanı ve barındırdığı yapılarıdır...

Saray halkı tarafından "**Çeşme meydanı**" da denilen "**Enderun-u hümayun**" meydanı veya "**Enderun Taşlığı**"

" Kum Meydanı'nın kuzey bölümü ile "

Valide taşlığı

" meydanının güneyinde doğudan batıya doğru uzanırdı. Meydanın güney doğusuna Kum kasrının engelli bahçesi ortada Cihannüma Kasrı (Kasr-ı padişahi) ve batıda Akağalar dairesi isabet ederdi. Meydan tamamen yontma taş döşeliydi. Enderun meydanının kuzey cephesinde birbirine benzer fakat büyüklükleri farklı üç koğuş bulunurdu.

Aynı yönde bulunan bu koğuşlardan "**hazinelî koğuşu**" meydanın şark tarafında bulunurdu. 40

metre boyunda ve 10 metre genişliğinde duvarları kagir ve çatısı kurşun kaplıydı. Koğuşun önünde 3-4 metre genişliğinde çeşitli sütunlara dayanan ve aynı şekilde çatısı kurşun kaplı bir dehliz vardı.

Her koğuşun içinde ahşap merdivenli tavan aralıkları, bir kurnalı hamamı ve iki katlı, yönetici daireleri bulunurdu. Hazineli koğuşunda giyimbaşı, Seferli koğuşunda cameşuy(Çamaşırıcı) başı, kilerli koğuşunda peşgirbaşı koğuşların yöneticileri idi.

Hazineli koğuşuna 40 metre boyunda, 9 metre genişliğinde kilerli ve bunun bitişiğinde de 50 metre uzunluğunda, 9 metre genişliğinde seferli koğuşu vardı. Meydanın doğu tarafında her koğuşu özel ve bölüm bölüm çatılar altında abdesthaneler ile türlü türlü çeşmeler ve bitişiğinde kahve ocağı denilen bir teneffüs yeri bulunurdu.

Kuşhane matbahı (Kuşhane Mutfağı)

Padişahlara özel hazırlanan yemekler günde üç defa olmak üzere, Haremde Valide Sultan dairesi mutfağından takdim edilmesi usulden ise de genellikle padişahların yemekleri kuşhane mutfağında hazırlanırdı. Mabeyn kapısı denilen dışa açılan tarafında 11 metre uzunluğunda 10 metre genişliğinde çatısı kurşunlu kâgir bir binaydı. Zemin mermer kaplama olup tekparça mermerden yapılmış hazineli çeşmesi vardı. Sebze ve meyve gibi yiyecekleri temizlemek için mermerden tezgahlar bulunurdu. Eski zaman işi büyük kemerli ocağı olmadığından yemeklerin kömür mangallarında pişirildi. Mutfağın dışında tam karşıda 22 metre uzunluğunda 5 metre genişliğinde aşçılara özel ek bir yapı vardı.

Hünkâr Camii

Mabeyn kapısı denilen harem dairesinin dış kapısına ve kuşhane mutfağına yakın 20 metre uzunluğunda ve 10 metre genişliğinde duvarları kagir ve ahşap çatısı kurşun kaplı "Hünkâr camii" veya "Mabeyn camii" denilen bir cami vardı. Demir parmaklıklı ve ahşap pancurlu ve yüksek katlarında havalandırma camları olan 10 pencere ile aydınlatılmış, içinde merdiveni mermerden ve mermer sütunlara dayalı Sultan Mahfili vardı. Caminin minaresi olmayıp arz odasına bakan köşesinde bir kaç basamaklı sed halinde bir ezan okuma yeri bulunurdu. Padişahların 5 vakit ibadetlerini, hizmetçileri ve korumaları ile birlikte bu camide yerine

getirmeleri saray geleneklerindendi.

Kaynak: Dr. Rifat Osman, Edirne Sarayı S: 84-85